

[P. N. Petersen (Rølle).]

artilleriet, der skal bringes i stilling, formentlig kun anvendes ved beskydning på lange afstande. Derfor er det såre naturligt, at det spørgsmål rejser sig, om denne våbenart ikke er overflødig som følge af de små afstande her i landet og kan erstattes af flyvevåbnet.

Luftværnsartilleriet tør jeg ikke udtale mig om. Rent umiddelbart kan jeg vanskeligt frigøre mig for indtrykket af, at dets betydning mere er af psykologisk end af militær art; det bibringer befolkningen den opfattelse, at den beskyttes mod luftangreb, medens forholdet er det, at det er temmelig virkningsløst. Jeg har i hvert fald med egne øjne under krigen set, hvor ringe indtryk det gør på flyvere; de går blot noget højere til vejrs, når de bliver beskudt af luftværnsartilleriet. Procentvis er det sikkert kun meget få flyvere, der bliver skudt ned af luftværnsartilleriet i sammenligning med det antal, der bliver skudt ned af jagerne. Jeg tør imidlertid ikke drage bestemte slutninger i denne forbindelse.

Hvad søværnet angår, er der for mig ingen tvivl om, at vægten bør lægges på mindre enheder: motortorpedobåde, undervandsbåde, mineudlægningsskibe, minestrygere og lignende fartøjer, medens større overfladeskibe ikke vil være hensigtsmæssige for vort vedkommende.

Hvad kystforsvaret angår, må jeg bestemt tage afstand fra tanken om oprettelse af nye befæstningsanlæg, hvis noget sådant skulle være påtænkt. De kan kun blive anledning til unødigt irritation, medens flydende enheder meget vel kan løse de opgaver, der muligvis var tiltænkt nyoprettede kystbefæstningsanlæg.

For flyvevåbnets vedkommende er stillingen den, at vort medlemskab af De Forenede Nationer ganske simpelt forpligter os til at opretholde et sådant våben; der kan bringes i anvendelse i tilfælde af overfald på en af medlemsstaterne. Hvor mange eskadriller der vil blive nødvendige, er det ikke let på nærværende tidspunkt at have nogen begrundet mening om; det vil formentlig være afhængigt af, hvordan forholdene udvikler sig ude i verden, om den internationale spænding tid efter anden kan formindskes eller måske helt ophøre. Men i hvert fald skal vi have et flyvevåben, der er afpasset efter vort lands stilling i verden.

Jeg tør roligt sige, at det er i vort folks livsinteresse at undgå en besættelse af vort territorium, hvis den ulykke skulle indtræffe, at der opstår krigerske forviklinger her i Vesteuropa, og hvis en sådan besættelse ikke

kan undgås, at den sker under former, der gør det muligt for det danske folk at fortsætte sin frie tilværelse efter en sådan besættelses ophør. Det er noget, som der ikke råder nogen uenighed om mellem danske mænd og kvinder. Der er blot delte meninger om de foranstaltninger, der burde træffes i udenrigspolitisk og militærpolitisk henseende for at sikre de bedst mulige forhold for det danske folk under sådanne omstændigheder.

Men nu er overvejelseens stadium forbi. Regeringens og rigsdagens og befolkningens store flertal har fastlagt den linie, der traktatmæssigt binder vor handlenfrihed i de kommende 18 år. Det er der ikke noget at gøre ved, da det store flertal har villet, det skal være sådan. Den højtærede forsvarsminister kan sige med Cæsar ved Rubicon — al sammenligning iøvrigt uførtalt —, at terningerne er kastet. Det er Danmarks udenrigspolitiske og militærpolitiske situation i dag: terningerne er kastet, linien er fastlagt, og hvad enten vi synes om det eller ej, må vi opbygge Danmarks forsvar på grundlag af de traktatmæssige forpligtelser, vi er indgået på.

Hvad er da grundlaget for vore traktatmæssige forpligtelser i så henseende? Det er af værdi at gøre sig dette klart. Dette grundlag formede den tidligere højtærede udenrigsminister, hr. Gustav Rasmussen, her i salen den 25. marts 1949 på følgende måde — det fremgår af landstingstidenden sp. 974 —:

„Deltagerne er pligtige at bringe deres forsvar således i orden, at de kan forsvare sig. Men den pålægger ikke deltagerne at indrette et forsvar af et bestemt omfang“.

Det lyder forsåvidt meget lovende, men udtalelsen blev desværre svækket under forhandlingernes videre forløb af den daværende højtærede statsminister, hr. Hedtoft, der bl. a. sagde — sp. 1010 —:

„... men vor tiltræden giver sikkerhed for, at en eventuel angriber, hvis en sådan findes, fra vor tiltræden ved, at han ved at angribe Danmark udløser kolossale kræfter, nemlig samtlige de ressourcer, som de fredsvillende stater bag Atlantpagten disponerer over.“

Det ligger nær at antage, at Danmark som følge deraf også må udløse samtlige de ressourcer, som vi disponerer over, hvis andre fredsvillende stater bliver angrebet. Man vil altså se, at der er visse nuancer i opfattelsen af vore traktatmæssige forpligtelser, der ikke er formindsket siden oprettelsen af enhedskommandoen.

Derfor må vi her i Danmark længst muligt fastholde retten til selv at bestemme om-